

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Praha 1, Národní 16, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2013, č. j. 5 A 149/2012 - 46,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též stěžovatel) brojí včas podanou kasační stížností proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2013, č. j. 5 A 149/2012 - 46, kterým bylo zastaveno řízení o jeho žalobě z důvodu nezaplacení soudního poplatku.

Stěžovatel podal žalobu proti rozhodnutí České advokátní komory (dále též „Komora“) ze dne 12. 2. 2012, č. j. 330/12 a domáhal se jeho zrušení. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli určen advokát k poskytnutí právní služby dle ust. § 18 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. Žalovaný v odůvodnění uvedl, že pokud stěžovatel žádá o poskytnutí právní služby bezplatně nebo za sníženou odměnu advokáta, je povinen současně s podáním návrhu na zahájení řízení prokázat majetkové poměry způsobem stanoveným ve vyhlášce č. 275/2006 Sb.; tuto podmínku však stěžovatel nesplnil.

Stěžovatel při podání žaloby nezaplatil soudní poplatek za žalobu, a když k tomu byl vyzván, požádal o osvobození od soudních poplatků; to mu však přiznáno nebylo (usnesením Městského soudu v Praze ze dne 12. 10. 2012, č. j. 5 A 149/2012 - 27). Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost; tu zamítl Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 21. 12. 2012, č. j. 2 As 163/2012 - 8.

Městský soud nato vyzval stěžovatele usnesením ze dne 12. 2. 2013, aby zaplatil soudní poplatek ve výši 3000 Kč ve lhůtě sedmi dnů od doručení usnesení. Usnesení bylo mu doručeno dne 15. 2. 2013; soudní poplatek však stěžovatel nezaplatil, neboť poté, co byl soudem vyzván k zaplacení soudního poplatku, požádal o prodloužení lhůty k zaplacení poplatku o několik měsíců. Poukázal na své majetkové poměry a uvedl, že je nucen obrátit se s žádostí o finanční pomoc na příslušný orgán ČR.

Městský soud usnesením ze dne 26. 2. 2013 této žádosti nevyhověl; zároveň vyslovil, že lhůta k zaplacení soudního poplatku končí třetím dnem ode dne právní moci předmětného usnesení. Usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 26. 2. 2013 a vzhledem k tomu, že stěžovatel poplatek v dané lhůtě neuhradil, městský soud zastavil řízení podle ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s ust. § 47 písm. c) s. ř. s.

Usnesení městského soudu napadl stěžovatel kasační stížností, v níž explicitně neodkázal na žádný zákonný důvod podle § 103 s. ř. s. Z obsahu kasační stížnosti i samotné povahy napadeného soudního rozhodnutí je nicméně zřejmé, že stěžovatelem může být toliko tvrzen kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který jako jediný dopadá na případy přezkumu rozhodnutí o zastavení řízení. Dle judikatury se pod tímto důvodem kasační stížnosti (nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení) fakticky skrývají i další důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), c), d) s. ř. s. Z povahy věci je vyloučen jen důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní písmena § 103 odst. 1 s. ř. s. je věcí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem a nezakládá proto nedostatek návrhu. K tomu srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 – 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS (všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Stěžovatel v kasační stížnosti brojí mnoha, ne zcela srozumitelnými námitkami zejména vůči tomu, že mu městský soud ke splnění poplatkové povinnosti poskytl nepřiměřeně krátkou lhůtu. Má za to, že lhůta „byla nesoudná, a proto byla, dle jeho názoru, lhůta stanovená městským soudem nesprávná. Městský soud navíc věděl, že stěžovatel nakládá toliko s malými finančními prostředky, a proto je stanovení sedmidenní lhůty k zaplacení soudního poplatku projevem „stranného výkonu veřejné moci“.

Dále je, dle názoru stěžovatele, „směšná“ i úvaha, že by nyní zneužíval i institut daňového práva. Shledává také netaktním postoj soudu, který se mu vysmívá, pokud uvádí, že soudní poplatek nikdy neuhradil. Rovněž dle stěžovatele, městský soud nesprávně postupoval, pokud „*má předložit zákon k posouzení ÚS ČR, nelze-li ho pro jeho neústavnost aplikovat*“.

Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil.

Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Osvobození od soudních poplatků i právo na bezplatné zastoupení se váže k posouzení poměrů konkrétního žadatele. Nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků přitom vylučuje i právo na bezplatné zastoupení (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí (usnesení), jímž bylo zastaveno řízení pro nezaplacení soudního poplatku, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77, dostupný na www.nssoud.cz). Kasační stížnost lze tedy i při absenci těchto podmínek projednat a jedná se rovněž o kasační stížnost přípustnou.

pokračování

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a dospěl k názoru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích vzniká poplatková povinnost v případě poplatku za řízení podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení a téhož dne je poplatek také splatný (§ 7 odst. 1 téhož zákona). Nebyl-li poplatek za řízení, splatný podáním návrhu na zahájení řízení, zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví, o tom účastníka ve výzvě poučí (§ 9 odst. 1 a 3 citovaného zákona). V souladu s odst. 7 tohoto ustanovení soud, který usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku vydal, toto usnesení zruší, pokud je poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než toto usnesení nabylo právní moci.

Zdejší soud nesdílí názor stěžovatele, že citovaná ustanovení zákona o soudních poplatcích odporují ústavnímu pořádku ČR, neboť brání osobám v hmotné nouzi v přístupu k soudu. Právě proto, aby nebylo bráněno těmto osobám v možnosti účinně bránit svá práva, upravuje ust. § 36 odst. 3 s. ř. s. institut osvobození od soudních poplatků. Stěžovateli nebylo toto osvobození přiznáno, neboť v jeho případě nedošlo ke splnění podmínek stanovených uvedeným ustanovením, konkrétně bylo shledáno (a aprobováno Nejvyšším správním soudem – viz rozsudek ze dne 21. 12. 2012, č. j. 2 As 163/2012 - 8), že se v případě jeho žaloby jedná o zneužívání práva. Za této situace nemůže stěžovatel očekávat, že při vedení tohoto sporu bude podpořen prostředky ze státního rozpočtu. Pouze proto, že nebylo vyhověno stěžovatelově žádosti, nelze shledat neústavnost zákonného ustanovení o splatnosti soudního poplatku.

Namítá-li stěžovatel, že stanovená lhůta sedmi dnů k zaplacení soudního poplatku je v jeho případě příliš krátká, a tvrdí-li zároveň, že soud musí v těchto případech stanovit lhůtu „*náramně dlouhou*“, nemůže s ním zdejší soud souhlasit. Předně je třeba zdůraznit, že v případě lhůty stanovené soudem se jedná o lhůtu dodatečnou – náhradní, neboť poplatek za žalobu je splatný již dnem jejího podání (zde 13. 4. 2012). Jak bylo výše citováno, současná právní úprava nadto umožňuje uhradit soudní poplatek i po lhůtě stanovené soudem ve výzvě, a to až do právní moci usnesení o zastavení řízení. Znamená to, že se lhůta stanovená ve výzvě soudu fakticky prodlužuje o dobu, ve které správní soud vydá, respektive doručuje stěžovateli toto usnesení. I podle přesvědčení Ústavního soudu jde o dobu nikoliv zanedbatelnou, jak plyne například z nálezu pléna ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 2/07 (dostupné z <http://nalus.usoud.cz>), kde Ústavní soud dospěl k závěru, že třídenní lhůta ke splnění poplatkové povinnosti není dostatečná, avšak za situace, kdy je usnesení o zastavení řízení vydáno v určitém časovém odstupu ode dne, kdy nabylo právní moci usnesení obsahující výzvu k zaplacení soudního poplatku, dochází k faktickému prodloužení lhůty stanovené soudem. V nyní posuzovaném případě bylo usnesení obsahující výzvu ke splnění poplatkové povinnosti stěžovateli doručeno dne 15. 2. 2013 a napadené usnesení o zastavení řízení bylo vydáno dne 19. 3. 2013, přičemž stěžovateli bylo doručeno dne 22. 3. 2013. Lhůta stanovená městským soudem se tak fakticky prodloužila ještě o necelý měsíc. To je již jistě doba více než dostatečná pro splnění poplatkové povinnosti. Lhůta není nepřiměřeně krátká ani v důsledku toho, že stěžovatel disponoval pouze malými finančními prostředky, jak připomíná v kasační stížnosti. Z této argumentace stěžovatele nikterak nevyplývá, že by jiná lhůta, určená pro zaplacení soudního poplatku, mohla něco změnit na jeho schopnosti soudní poplatek zaplatit.

Dovolával-li se stěžovatel rozporu aplikované zákonné úpravy s ústavním pořádkem s tím, že městský soud pochybil, pokud věc z tohoto důvodu nepředložil Ústavnímu soudu, zde nezbývá než konstatovat, že jde o argumentaci zcela obecnou a nelze ji proto meritorně uchopit.

Jelikož tedy stěžovatel v daném případě nezaplatil soudní poplatek, jak k tomu byl vyzván usneseními městského soudu ze dne 12. 2. 2013 a ze dne 26. 2. 2013, bylo řízení uvedeným soudem oprávněně zastaveno dle ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s.

Z uvedených důvodů tedy dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadené usnesení Městského soudu v Praze netrpí nezákonností ani jinou namítanou vadou, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.) a žalovanému žádné náklady nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žalovanému náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. června 2013

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu